Tal com ets

Per PepMaria el dl., 17/11/2014 - 09:00

Un dissabte d'octubre al vespre, després de l'activitat de l'esplai, els monitors ens vam reunir per a una sessió de formació. La dirigien en Xavier i l'Eulàlia, que porten molts anys educant en el lleure a Bellvitge. De tot el que van explicar, ens va quedar gravada una afirmació contundent: "Tal com ets, eduques".És a dir, l'educador/a no transmet allò que desitja transmetre; no transmet els seus ideals educatius; no transmet els valors pedagògics que ha estudiat i sobre els quals ha reflexionat.Transmet el que és: "tal com ets". En Xavier ho deia molt cruament: "Si ets un cabró, educaràs cabrons; si ets un vanitós, educaràs vanitosos; si ets generós, educaràs generosos. Perquè els nens es fixen en *tot el que fan* els monitors". De vegades els nens es fixen en el que diem, però només de vegades perquè es distreuen sovint. En canvi, capten, conscientment o inconscientment, tot el que fem. Això és el que reben, el que absorbeixen, el que els configura la manera de ser: el que els educa.Aquestes reflexions em van fer pensar en un informe de la UNESCO de 1996, coordinat perJacques Delors i titulat "Educació: hi ha un tresor amagat a dins". Val la pena llegir-lo tot, però dues idees em semblen rellevants:1) Ens eduquem tota la vida: "del bressol a la tomba".2) Educar-se té quatre dimensions: aprendre a conèixer, aprendre a fer, aprendre a conviurei aprendre a ser.Sempre estem educant-nos, i sempre estem educant els altres. Tant si en som conscientscom si no. I particularment les dimensions d'aprendre a conviure i aprendre a ser són les que transmetem de manera menys conscient: les transmetem vivint, no parlant.Tot això, són bones notícies o males notícies? Doncs depèn del grau d'auto-estima de cadascú. Si estic convençut que sóc una persona fantàstica, són bones notícies, perquè sent com sóc estic educant fenomenalment bé tothom amb qui tracto. En canvi, si crec que sóc un desastre, són certament males notícies. La realitat és que segurament no sóc ni tan fantàstic ni tan desastre. En qualsevol cas, no és fàcil descobrir-me tal com sóc. Hi ha una part de mi de la qual no acabo de ser conscient, i que es manifesta en el meu ser i en el meu conviure. Per això és bo cultivar pràctiques de vida interior per a descobrir "tal com sóc". Per agrair i desenvolupar poc a poc allò que ajuda els altres a ser més feliços i generosos, i per entristir-se i anar canviant pacientment allò que els fa més egoistes.També és bo viure en comunitat i treballar en equip. Perquè la comunitat em fa de mirall, m'ajuda a descobrir "tal com sóc" i a canviar a millor; i un bon treball en equip posa en valor els diversos trets positius dels membres, tot permetent que els altres puguin rebre o absorbir de l'equip el millor de cadascú.Això de l'inconscient no és un invent de la psicoanàlisi del segle XIX. Per exemple, Pau de Tars, al segle I, afirmava: "Sé que el bé no habita dintre meu, és a dir, que sóc feble. Veig que sóc capaç de voler el bé, però no de fer-lo: no faig el bé que voldria, sinó el mal que no voldria. Si faig, doncs, allò que no vull, és clar que no sóc jo qui ho fa, sinó el pecat que habita dintre meu. Em trobo, per tant, que voldria fer el bé, però alhora constato això: només sóc capaç de fer el mal (...) Que en sóc, de dissortat! ¿Qui m'alliberarà d'aquest cos que em duu a la mort? Déu, a qui dono gràcies per Jesucrist, Senyor nostre!" (Rom 7, 18-25a)Més enllà d'un cert pessimisme respecte a la persona, Pau constata que no sempre fem el bé que volem fer i que el mal ("el pecat") atia l'egoisme dins nostre. Però Jesús ens pot inspirar aactuar amb més generositat.*· En quins àmbits de la meva vida i el meu treball desenvolupo més clarament un paperd'educador?· Quines persones admiro més? Quines actituds estan cultivant, i per tant m'estan transmetent?· Quines pràctiques de vida interior tinc incorporades a la rutina diària o setmanal per anar descobrint "tal com sóc"?· Els equips em què treballo, potencien el millor de cada membre?*